

Resim-İş Öğretmeni Adaylarının Genel Özyeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi

Yrd. Doç. Elçin ÜNAL ÖNEY

*Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Resim-İş Anabilim Dalı
elcin6@gmail.com*

Özet

Bu çalışmada Eğitim Fakültesi Resim-İş Anabilim Dalı öğrencilerinin genel özyeterlik inançlarının hangi seviyede olduğu belirlenerek onların bu inançlarının cinsiyetlerine, sınıflarına, yaşlarına, mezun oldukları lise türüne, çocukluklarının geçtiği yerleşim yerinin türüne ve ailelerinin aylık gelirlerine göre anlamlı fark gösterip göstermediğinin ortaya konması amaçlanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ve Eğitim Fakültesi Resim-İş Anabilim Dalı öğrencilerinin genel özyeterlik inançlarını ölçmek amacıyla Genel Özyeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 bahar yarıyılında Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 123 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi öğrencilerinin genel özyeterlik inançlarının yüksek olduğu ve katılımcıların genel özyeterlik inançlarının onların cinsiyetlerine, sınıflarına, yaşlarına, mezun oldukları lise türüne, çocukluklarının geçtiği yerleşim yerinin türüne ve ailelerinin aylık gelirlerine göre anlamlı fark göstermediği ortaya konmuştur. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Genel Özyeterlik İnanç, Özyeterlik, Resim-İş Eğitimi.

Investigating The Art Teacher Candidates' General Self-Efficacy Believes in Terms of Miscellaneous Variables

Abstract

The purpose of this study is to determine whether there is a significant difference between the art teacher candidates' general self-efficacy believes in terms of their genders, grades, ages, the high schools they graduated, the places, which they grew up and their monthly incomes of their families. The data was collected by the General Self-Efficacy Scale developed by Shwarzzer and Jerusalem (1995), which was adapted into Turkish culture by Aypay (2010) and Personal Information Form, which was developed by the researcher. The study group was 123 art and teacher candidates who get education from Adnan Menderes University Department of Art Education in spring semester of 2016-2017. Independent samples t test and one-way analysis of variance (ANOVA) was used to analyse the findings. The results have shown that there was no significant difference between participants general self-efficacy believes in terms of their genders, grades, ages, the high schools they graduated, the places, which they grow up, and their monthly incomes of their families. The results were discussed in the light of the literature.

Keywords: General Self-Efficacy Belief, Self-Efficacy, Art Education.

GİRİŞ

Son yıllarda eğitim psikolojisi alanında sıkça kuramsal ve deneysel araştırmalara konu olan kavramlardan bir tanesi özyeterlidir. Sosyal bilişsel kuram kapsamında insan davranışlarının önemli bir belirleyicisi olan bu kavram ilk kez Albert Bandura tarafından ortaya atılmıştır.

Bireylerin kendini yargılama kapasitesi, sosyal öğrenme kuramının en önemli ilkesidir. Bireyler, kendi düşüncelerini uyguladıktan sonra sonuçları değerlendirir ve kendini yargılayabilir. İnsanın kendinin farkında olması ve öğrenme kapasitesi ile yapacağı iş arasında değerlendirme yapması, öğrenme sürecinde önemli bir durumdur. Bu olgu özyeterlik kavramıyla açıklanmıştır (Yeşilyaprak, 2002). Özyeterlik algısı, bireyin gelecekte karşılaşabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derecede başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısı, inancıdır (Senemoğlu 2003). Bandura'ya göre özyeterlik algısı, bireyin motivasyonu üzerinde rol oynayan bir bilişsel faktördür. Çünkü özyeterlik algısı, hangi işin sorumluluğunu alacağımızı ve hangi işten kaçacağımızı, o iş için ne kadar çaba ve zaman harcayacağımızı, güçlükler ve başarısızlıkların bizi nasıl etkileyeceğini ve umutsuzluğa kapılıp kapılmayacağımızı büyük oranda etkilemektedir (Bandura, 1993). İnsanda bir işi başaracağına yönelik bir inancın olması, o işin getirdiği güçlükleri yenme ve o işi sürdürmeye devam etme konusunda önemli bir motivasyon kaynağı olarak görülmektedir (Özmenteş, 2011).

Yıldırım ve İlhan (2010)'a göre özyeterlilik kavramı, bir eylemin planlanması, gerekli becerilerin farkında olunması ve örgütlenmesi, zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların gözden geçirilmesi sonucunda oluşan güdülenme düzeyi gibi öğeleri içerir. Güçlü bir özyeterlilik başarı ve iyilik halinin oluşmasını ve en önemlisi kişisel gelişimi ve becerilerin çeşitlenmesini sağlar. Bandura'ya göre (1997) özyeterliliği düşük ve yüksek olanları ayırt eden en önemli özellik, özyeterliliği yüksek olanların başarısızlıkları karşısında çabuk toparlanıp eylemlerinde ısrarcı olmaları, yani yılmamalarıdır.

Literatürde özyeterlik ile genel özyeterliliğin birbirinden farklılaştığı görülmektedir. Özyeterlik kavramı yukarıda belirtildiği gibi tanımlanırken genel özyeterlik, bir kişinin genel olarak stresli ve zorlu yaşam olaylarıyla başa çıkmadaki yeterlik inancını ifade etmektedir (Scholz ve Schwarzer, 2005). Genel özyeterliliğin bireyin farklı alanlardaki davranışını yordamaya yarayan, ölçülebilir bir özellik olduğu söylenebilir (Aypay, 2010). Chen vd. (2004) kişinin yaşadığı başarılı ve başarısız deneyimlerin, kişinin genel öz yeterlik inançlarını şekillendireceğinin altını çizmişlerdir.

Öğretmenlerin sahip olduğu sorumluluklar ve bu sorumlulukların giderek artması, öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliliklerini de değiştirmektedir. Öğretmen yeterliliklerinin düzeyi öğrencinin öğrenmesini etkileyecektir (Topoğlu, 2014). Özellikle teorik bilginin yanısıra farklı malzemeleri yetkinlikle kullanarak uygulama ağırlıklı işlenen resim derslerinde, öğretmenin uygulanacak teknik ve malzemeye hakimiyetinin, öğrencilerin öğrenme ve uygulamalarında çok etkili olacağı şüphesizdir. Öğretmenin malzeme ve tekniğe hakimiyetine karşın, öğrencilerin uygulamalarında fiziksel ve duygusal anlamda algılarını etkileyen bireysel ifade farklılıklarından da kaynaklanan uygulama gücü veya beklenmedik sonuçlarla karşılaşılması olasılığı çok yüksektir. Bu bakımdan öğretmenlerin mesleki özyeterlilikleri kadar genel özyeterlilikleri yani bir sorunla başa çıkmadaki yeterlilikleri de oldukça önem kazanmaktadır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Eğitim Fakültesi Resim-İş Anabilim Dalı öğrencilerinin genel özyeterlilik inançlarını hangi seviyede olduğunu belirleyerek onların bu inançlarının cinsiyetlerine, sınıflarına, yaşlarına, mezun oldukları lise türüne, çocukluklarının geçtiği yerleşim yerinin türüne ve ailelerinin aylık gelirlerine göre anlamlı fark gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır. Bu sayede onları iyi anlayabilme, gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur (Kaptan 1991).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 öğretim yılı bahar döneminde Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında Öğrenim görmekte olan 127 resim öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada doldurulan ölçeklerden 4 tanesi çalışma dışında tutularak 123 resim öğretmeni adayının doldurduğu ölçekler analiz edilmiştir. Tablo 1'de çalışma grubuna ilişkin betimsel analizler yer almaktadır

Değişkenler	Kategoriler	N	%
Cinsiyet	Kadın	74	60
	Erkek	49	40
Sınıf	1	28	23
	2	35	28
	3	28	23
	4	32	26
Yaş Grubu	17-19	23	19
	20-22	69	56
	23 ve üzeri	31	25
Mezun olunan Lise Türü	Güzel Sanatlar	60	49
	Diğer	63	51
Çocukluğunun geçtiği yerleşim yeri	Köy	21	17
	Kasaba	9	7
	İlçe	26	21
	Şehir	38	31
	Büyükşehir	29	24
Ailenin Aylık Geliri	0-1479	52	42
	1480 ve üzeri	71	58
Toplam		123	100

Veri Toplama Araçları

Genel özyeterlik ölçeği

Schwarzer ve Jerusalem tarafından 1979 yılında Almanya'da geliştirilen Genel Öz-Yeterlik Ölçeği ilk olarak 20 madde olarak hazırlanmıştır. 1981 yılında yapılan düzeltmelerle 10 maddeye indirilen ölçek 1995 yılında son haline getirilmiştir. Ölçeğin İngilizce de dahil olmak üzere 28 dile çevirisi yapılmıştır. 'Türkçe' ye Aypay (2010) tarafından çevrilen ölçek, değişik çevrelerin yeni ve zor görevlerle başa çıkma yeterliliği inancını test etmektedir. Tamamı pozitif ve 10 maddeden oluşan ölçek tamamen yanlış ve tamamen doğru noktalarıyla sınırlanan Likert tipi 4'lü dereceleme kategorisine göre hazırlanmış ve Tamamen Yanlış; 1 puan, Biraz Doğru; 2 puan, Orta Düzeyde

Doğru; 3 puan, Tamamen Doğru; 4 puan olmak üzere puanlanmıştır. Maddelerde yüksek puan almak yüksek seviyedeki genel öz-yeterliğe işaret etmektedir. Ölçek iç tutarlılığı tüm ülkeler üzerinde yapılan çalışmayla $\alpha=0,86$ olarak belirlenmiştir.

Kişisel bilgi formu

Araştırmanın amaçları doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu katılımcıların cinsiyet, sınıf, yaş, mezun olunan lise türü, katılımcının çocukluğunun geçtiği yerleşim birimi ve katılımcının ailesinin aylık geliri gibi değişkenleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Verilerin Çözümlemesi

Çalışmanın bağımsız değişkenlerinden katılımcının mezun olduğu okul kişisel bilgi formunda açık uçlu olarak yer alırken katılımcının aile gelir durumu 0-1479 TL, 1480 TL-4818 TL, 4819 TL ve üzeri olarak üç kategoride yer almıştır. Aile gelir durumu rakamları belirlenirken Türkiye İşçi Sendikası Konfederasyonunun resmi internet sitesinde yer alan dört kişilik bir aile için açlık ve yoksulluk sınırları baz alınmıştır. Fakat katılımcıların mezun oldukları okullar incelendiğinde katılımcıların 60'ı Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, 27'si Meslek Lisesi, 2'si Açık Lise, 4'ü Kız Meslek Lisesi, 17'si Düz Lise, 1'i Öğretmen Lisesi, 3'ü Çok Programlı Lise'den mezun oldukları görülmüştür. Bu sayıların homojen olmamalarından dolayı gruplar birleştirilerek Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri dışındaki liseler "Diğer" adı altında toplanarak değerlendirmeye alınmıştır. Aynı doğrultuda katılımcıların aile gelir seviyeleri üç kategoride incelenmiş fakat üçüncü kategori olan "4819 TL ve üzeri" kategorisini işaretleyen 5 katılımcı olduğu görülmüştür. Bu sayının da homojen bir grup oluşturamadığı göz önünde bulundurularak ailenin gelir durumu kategorisi "0-1479 TL" ve "1479 TL ve üzeri" olarak iki kategoride değerlendirilmiştir.

Çalışmada, öncelikle araştırma verisinin parametrik analizler için gereken normal dağılım varsayımını (Coakes 2005) karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir (Kolmogorov Smirnov $p>,05$). Yapılan analizler sonucunda cinsiyet, ailenin gelir seviyesi ve mezun olunan lise türü değişkenlerinin normal dağılmadıkları görülmüştür ($p<,05$). Bir sonraki aşamada bu üç değişkenin çarpıklık-basıklık değerlerine bakılmış ve değerlerin +1.5, -1.5 aralığında olduğu belirlenmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013) bir veri grubunda çarpıklık değerinin +1.5, -1.5 aralığında olmasının normal dağılım için kabul edilebilir ölçüt olduğunu ifade etmektedir. Bu bulgular çerçevesinde normal dağılım gösteren gruplar için bağımsız örneklem için t testi kullanılmıştır. Resim-iş öğretmeni adaylarının genel öz-yeterlik inançlarının onların yaşları, sınıfları ve çocukluklarının geçtiği yerleşim yerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi sırasında birden çok grup karşılaştırılacağı için varyansların homojenliği analiz edilmiştir. Varyansların homojen olduğu ($p>,05$) tespit edildikten sonra bu değişkenler için parametrik testlerden tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmasına karar verilmiştir.

BULGULAR ve YORUM

Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel öz yeterlik inançlarının onların cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem için t-test yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların genel özyeterlik inançları ile cinsiyetlerine ilişkin t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Kadın	74	32,52	4,23	,898	121	,371
Erkek	49	33,20	3,86			

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları (kadın=32,52; erkek=33,20, [t(121)=0,898; p=0,371) onların cinsiyetlerine göre anlamlı fark göstermemektedir. Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançlarının öğrenim görmekte oldukları sınıflara göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3' de sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların genel özyeterlik inançları ile sınıfları arasındaki ilişki

Sınıf	N	\bar{X}	ss	sd	f	p
1.	28	33,35	4,42	3 (GA)		
2.	35	32,31	3,56			
3.	28	33,85	3,42	119 (Gİ)	1,487	,221
4.	32	31,90	4,72			
Toplam	123	32,79	4,09	122		

$p < ,05$

Gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucunda resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları (F(3-122)=1,487, p=0,221) ile onların sınıfları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançlarının onların yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4' de sunulmuştur.

Tablo 4. Katılımcıların genel özyeterlik inançları ile yaşları arasındaki ilişki

Yaş	N	\bar{X}	ss	sd	f	p
17-19	23	32,65	4,29	2 (GA)		
20-22	69	32,75	3,86	120 (Gİ)		
23 ve üzeri	31	33,00	3,54		0,56	,946
Toplam	123	32,79	4,09	122		

$p < ,05$

Gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucunda resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları [F(2-122)=0,56; p=0,946] ile onların yaşları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel öz yeterlik inançlarının onların mezun oldukları lise türüne göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem için t-test yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 5' de sunulmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların genel özyeterlik inançları ile mezun oldukları lise türüne ilişkin t-testi sonuçları

Lise	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Güzel Sanatlar	74	33,23	3,85	1,157	121	,250
Diğer	49	32,38	4,29			

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları (Güzel Sanatlar=33,23, Diğer=32,38; [t(121)=1,157; p=0,371] onların mezun oldukları lise türüne göre anlamlı fark göstermemektedir. Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançlarının onların çocukluklarının geçtiği yerleşim yerine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların genel özyeterlik inançları ile çocukluklarının geçtiği yerleşim yeri arasındaki ilişki

Yerleşim	N	\bar{X}	ss	sd	f	p
Köy	21	34,53	3,73	4 (GA)	1,381	,245
Kasaba	9	32,11	3,65			
İlçe	26	32,07	4,33	118 (Gİ)		
Şehir	38	32,94	4,11			
Büyükşehir	29	32,20	4,10			
Toplam	123	33,79	4,09	122		

$p < ,05$

Gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucunda resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları [F(4-122)=1,381; p=0,245] ile onların çocukluklarının geçtiği yerleşim yerinin türü arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel öz yeterlik inançlarının onların ailelerinin gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem için t-test yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. Katılımcıların genel özyeterlik inançları ile aile gelir durumlarına ilişkin t-testi sonuçları

Gelir	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
0-1479 TL	52	32,38	3,96	-1,001	121	,319
1480 TL ve üzeri	71	33,11	4,18			

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları (0-1479 TL =32,28, 1480 TL ve üzeri=33,11) onların ailelerinin gelir durumlarına göre anlamlı fark göstermemektedir [t(121)=-1,001; p=0,319]. Araştırmada resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançlarının hangi seviyede olduğu betimsel istatistiklerle analiz edilmiş elde edilen bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Katılımcıların genel özyeterlik inançlarına ilişkin betimsel istatistikler

\bar{X}	ss	Maximum	Minimum
32,79	4,09	40	22

Araştırmanın bulgularına göre 10 ile 40 arası puanlanan ölçekten resim-iş öğretmeni adaylarının 22 ile 40 arasında puan aldıkları ve tüm katılımcıların genel özyeterlik ortalamalarının 32,79 olduğu görülmektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu araştırmada Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Anabilim Dalı öğrencilerinin genel özyeterlik inançlarının hangi seviyede olduğunu belirlenmesi ve onların genel özyeterlik inançları ile cinsiyetleri, sınıfları, yaşları, mezun oldukları lise türü, çocukluklarının geçtiği yerleşim yerinin türü ve ailelerinin aylık gelirleri arasındaki farkın ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları onların cinsiyetlerine göre anlamlı fark göstermemektedir. Bu bulgu Uysal'ın (2013) 80 akademisyen üzerinde gerçekleştirdiği çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Fakat bu bulguların tersine literatürde genel özyeterlik inançlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiği de görülmektedir (Aypay, 2010; Rimm ve Jerusalem, 1999). Bunun örneklem gruplarındaki farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları onların yaşlarına göre anlamlı fark göstermemektedir. Bu bulgu Sarı vd.'in (2011) spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören 213 öğrenci ile gerçekleştirdikleri çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bunun nedeninin her iki çalışmada da öğrencilerin yaş gruplarının birbirine oldukça yakın olmaları gösterilebilir. Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları onların sınıflarına göre anlamlı fark göstermemektedir. Bu bulgu Uysal ve Kösemen' in (2013) farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan 117 öğretmen adayıyla gerçekleştirdiği çalışmayla benzerlik göstermektedir. Bu bulguların öğretmen yetiştirme programlarında verilen derslerin öğretmen adaylarının genel özyeterliklerine herhangi bir etkisi olmadığı yönünde yorumlanabilir. Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları onların mezun oldukları lise türüne göre anlamlı fark göstermemektedir. Bunun nedeninin Güzel Sanatlar Lisesi grubu dışında kalan diğer liselerin bir grup oluşturamayacak kadar küçük olmalarından, dolayısıyla diğer isimli grubun heterojen bir grup olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançları onların ailesinin gelir durumuna göre ve çocukluklarının geçtiği yerleşim yerinin türüne göre anlamlı fark göstermemektedir. Bunun nedeninin genel özyeterlik inançlarının aile gelir seviyesi ve kişinin büyüdüğü yerleşim yeri gibi sosyolojik değişkenlerin genel özyeterlik düzeyinde belirleyici değişkenler olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca araştırmanın bulguları incelendiğinde çalışmaya katılan resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik seviyelerinin yüksek olduğu söylenebilir. Zeka ve özel yetenekler, çocuklar ve yetişkinlerde, kendine güven ve saygınlık kazanmayı sağlayacak yeterliliklerin geliştirilmesine neden olurlar (Morgan, 1995). Araştırmanın bulgularında çalışmaya katılan resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik seviyelerinin yüksek olmasının nedeni de resim-iş öğrencilerinin, bölümlerine özel yetenek sınavını kazanmış olarak gelmelerinden kaynaklandığı olarak yorumlanabilir.

ÖNERİLER

Elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki öneriler sunulabilir;

- Farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının genel özyeterlik seviyelerinin ortaya konması için çalışma eğitim fakülteleri altındaki tüm anabilim dallarına uygulanabilir.
- Çalışma daha büyük katılımcı grubuna uygulanabilir.
- Çalışma birden çok üniversite ile gerçekleştirilip bölgelere göre farklılık olup olmadığı ortaya konabilir.
- Genel özyeterliği arttıran koşullar incelenip bu koşulların Eğitim Fakülteleri ders içeriklerine yansıtılması sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Aypay, A. (2010). Genel öz yeterlik ölçeğinin (GÖYÖ) Türkçe'ye uyarlama çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 113-131.
- Bandura, A. (1993). Perceiver self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*, 28(2), 117-148.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. Freeman, New York.
- Coakes, S. J. (2005). *SPSS: Analysis Without Anguish: Version 12.0 for Windows*. Wiley, Queensland.
- Chen, G., Gully, S. M., & Eden, D. (2004). General self-efficacy and self-esteem: toward theoretical and empirical distinction between correlated self-evaluations. *Journal of Organizational Behavior*, 25, 375-395.
- Kaptan, S. (1991). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Bilim Kitap Kırtasiye Ltd. Şti., Ankara.
- Morgan, T. C. (1995). *Psikolojiye Giriş*. Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları Yayın No:1 Meteksan A.Ş., Ankara.
- Özmenteş, S. (2011). Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. 2. *Conference on New Trends of Education and Their Implications*. Antalya.
- Rimm, H., & Jerusalem, M. (1999). Adaptation and validation of an Estonian version of the general self-efficacy scale (eses). *Anxiety, Stress, and Coping (Anxiety Stress Coping)*, 12(3), 329-345.
- Sarı, İ., Yenigün, Ö., Altıncı, E. E., Öztürk, A. (2011). Temel psikolojik ihtiyaçların tatmininin genel öz yeterlik ve sürekli kaygı üzerine etkisi (Sakarya üniversitesi spor yöneticiliği bölümü örneği). *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 149-156.
- Scholz, U., & Schwarzer, R. (2005). The general self-efficacy scale: Multicultural validation studies. *The Journal of Psychology*, 139(5), 439-457.
- Senemoğlu, N. (2003). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6th ed.). Allyn and Bacon, Boston.
- Topoğlu, O. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 730-743.
- Uysal, İ. (2013). Akademisyenlerin genel öz-yeterlik inançları: AİBÜ eğitim fakültesi örneği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 144-151.
- Uysal, İ., Kösemen, S. (2013). Öğretmen adaylarının genel öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 217-226.
- Yeşilyaprak, B. (2002). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, F. ve İlhan, İ. Ö. (2010). Genel özyeterlilik ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(4), 301-308.